

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie Ambtelijke praktijk
Kerkelijk actueel
Voor de jeugd Sprekend verleden

MEDITATIE

“Saul en David”

“En Saul vreesde voor David, want de HEERE was met hem en Hij was van Saul geweken”, 1 Samuel 18:12

Na zijn zalving tot koning werd Saul begiftigd met de Geest des Heeren. Gods Geest maakte hem bekwaam om zijn ambt uit te oefenen. Onze bekwaamheden, of dat nu beseft wordt of niet, zijn uit God.

Na Sauls openlijke ongehoorzaamheid wijkt Gods goede Geest van hem en wordt hij zelfs beheerst door een boze geest. Uit 1 Sam. 16:14 blijkt duidelijk dat deze boze geest van de Heere kwam en Saul angst en schrik bezorgde. Door deze plaag liet God hem merken dat Hij van Saul geweken was. De geschiedenis van koning Saul gaat nu iets huiveringwekkends krijgen. Saul wordt een eenzame, verlaten man, die iets moet doormaken van hetgeen in de hel eeuwige werkelijkheid zal zijn. Het komt hier op aarde al uit dat er een verkiezing en een verwerping is. Jakob heb Ik liefgehad, maar Ezau heb Ik gehaat.

U moet Saul niet zien als een persoon die geheel en al tegen zijn wil naar de ondergang wordt gesleurd. De verwerping is geen noodlot, maar rechtvaardige vergelding. Saul bleef verantwoordelijk voor zijn gedrag. Maar zelfs de vreselijke verlatenheid die over hem kwam, heeft hem niet op zijn knieën gebracht. Het ging van kwaad tot erger met hem. Laten we sidderen voor God en schrikken voor de zonde.

Wonderlijk zijn Gods wegen. Een gevolg van het feit dat Saul door God geplaagd wordt, is dat de jonge David aan het hof verschijnt! De liefelijke muziek die David speelt maakt Saul mild en verdrijft zijn driftaanvallen en uitbarstingen van woede. Al openen de poorten der hel zich in alle vreselijkheid langzaam maar zeker voor Saul, toch mag hij nog delen in Gods algemene genade. In de hel wordt geen liefelijke psalmmuziek gespeeld.

Sauls hart wordt er door getroffen. Maar van inkeer en berouw is geen sprake. Hij zou de ware verlichting en verlossing smaken als hij voor God koning af zou worden, om als een schuldig en verloren mensenkind aan Gods genadetoon terecht te komen. Daar zat het bij Saul op vast. Hij wilde niet buigen, niet capituleren, niet koning af worden!

Saul beminde David aanvankelijk. Wie kan dit zonder tranen lezen? Maar toen het Saul duidelijk ging worden dat David wel eens de toekomstige koning zou kunnen zijn, moest de liefde plaats maken voor de haat! Dat was de eigenliefde van Saul.

In de spannende geschiedenis van David en Goliath maakt God opnieuw duidelijk dat Hij van Saul was geweken. Saul mist alle moed om aan het gebral van Goliath een einde te maken. Goliath was wel groot en sterk, maar de sterkste is immers ijdelheid? Hij was al met al slechts een sterfelijk mensenkind. Maar Saul is verlamd. God laat tevens publiekelijk zien wie de man is naar Zijn hart. David wordt vereerd als een held, Maar zijn heldhaftigheid was van God. David belijdt tegenover Saul dat hij met Gods hulp een beer en een leeuw heeft gedood en dat de Heere hem nu ook zal bijstaan om die reus te treffen! Wat David heeft,

mist Saul. Maar ook na die voor Saul zo beschamende geschiedenis komt Saul niet in de schuld. Hij is niet begerig om hetzelfde te mogen ontvangen wat David had. Wel wordt hij jaloers op David. Maar dat is heel wat anders. Jaloerie is een grafdelver.

Als David Goliath verslaat en de Filistijnen een verpletterende nederlaag lijden, gaat Saul naarstig informeren naar David en zijn antecedenten. We kunnen ons afvragen hoe dat zit. Hij kende David toch al? Inderdaad. Maar dat was een meer oppervlakkige kennis. Nu is hij in David en zijn familie geïnteresseerd, omdat hij de toezegging had gedaan dat de man die Goliath zou verslaan zijn schoonzoon zou worden! Het is God Die David nu bij Saul in het volle licht zet. Het zal Saul meer en meer duidelijk worden dat David een man is, waar hij niet omheen kan, ja dat David de man is naar Gods hart, de toekomstige koning! Zo maakt God in Zijn Woord ons duidelijk dat Zijn Zoon, de Heere Jezus Christus, tevens de grote Davidszoon, de Man naar Gods welbehagen is, waar wij niet om heen kunnen! Het leven ligt in een ons overgeven en onderwerpen aan Hem. Kust en erkent de Zoon van God! Buiten Jezus is geen leven, maar een eeuwig zielsverderf! En bleef het tot nu toe in ons leven bij een zelfhandhaving, dan zijn we precies als Saul. Als de Heere Jezus ons een rots der ergernis en een steen des aanstoots is, zal dat onze val worden! Want wie de Zoon verwerpt, verwerpt God Die Hem gezonden heeft en zal als gevolg daarvan door God de Vader, God de Zoon en God de Heilige Geest verworpen worden! Herkennen we in Sauls gedrag ons eigen hart?

We haten het van nature de hoge troon van zelfhandhaving te verlaten en de Heere als Koning te erkennen. Het volk ging David vereren als held. Het hosanna kan echter spoedig veranderen in het kruis-hem! De houding van Saul was uiteindelijk die van een tomeloze haat. Ook een kruis-hem dus! Maar we lezen ook van een andere reactie op de dag dat David openbaar kwam als de man naar Gods hart. Dat was de reactie van de kroonprins, Jonathan. In zijn hart rees meer dan bewondering en respect voor de jonge David. In zijn hart kwam de liefde. Toen is het Jonathan al duidelijk geworden dat niet hij, de kroonprins, maar David, de herdersjongen, de toekomstige koning zou zijn. En het is niet in zijn vlees gevallen. Hij heeft een vriendschapsverbond met David gesloten. Jonathan herkende in David het werk van Gods genade. Daar was hij zelf ook geen vreemdeling van. Dat bond tesamen. Zie wat Gods goede Geest vermag! En nog eens: hier beneden komt soms al zo duidelijk uit dat er een verkiezing is en een verwerping. Saul en Jonathan lagen om zo te zeggen op één bed. Maar de één zou aangenomen en de ander verworpen worden. En voor u en mij blijft de vraag staan: Wat dunkt u van de Christus?

Ds. K. Hoefnagel

The Great Awakening

Jona 3:5

En de lieden van Ninevé geloofden aan God; en zij riepen een vasten uit, en bekleedden zich met zakken, van hun grootste af tot hun kleinste toe.

Op 8 juli 1741 hield de Amerikaanse puritein Jonathan Edwards een boetepreek over Deuteronomium 32:35 'Mijn is de wraak en de vergelding, ten tijde als hunlieder voet zal wankelen; want de dag huns ondergangs is nabij'. Boven zijn preek schreef hij de woorden: 'Zondaars in de handen van een toornend God'. En deze boetepreek luidde een periode in, die wel wordt genoemd 'The Great Awakening', de Grote Opwekking. Jonathan Edwards waarschuwde in deze preek heel ernstig: 'O zondaar, zie het vreselijke gevaar waarin u verkeert! Een uitgestrekte, bodemloze put, vol van het vuur der wrake, waarboven u door Gods hand wordt vastgehouden. U hangt aan een zijden draadje. De vlammen van Gods toorn kunnen het ieder moment verteren en doen vergaan!' Het taalgebruik en de voorstellingen waren zo levendig dat veel mensen die Edwards aanhoorden, beefden. Velen riepen om genade en sommigen vielen flauw. Iets dergelijks zien we ook na de prediking Jona in Ninevé.

Vandaag de dag vinden veel mensen de preek van Edwards schokkend. Mensen die opgevoed zijn met de prediking: 'Jezus houdt van jou', zijn verbijsterd dat iemand zulke afschrikwekkende bewoordingen gebruikt. Maar zijn beschrijving van God als een vertoornde Rechter had een Bijbelse basis. Bovenal, de Heere heeft er Zelf Zijn goedkeuring aan gegeven, getuige de Grote Opwekking die er op volgde. Velen kwamen onder deze prediking tot bekering. Zo was het ook in Ninevé.

De Ninevieten zullen ongetwijfeld verrast zijn geweest door de boodschap van Jona. De Assyriërs werden immers overal gevreesd en gehoorzaamd. En Ninevé had hoge en brede muren. Wie kon hen wat doen? En dan staat daar plotseling die vreemdeling met die oordeelsboodschap. Hoe reageerden die Ninevieten? Zijn ze boos geworden? Hebben ze Jona uitgelachen? Hebben ze hun schouders erover opgehaald? Nee. Ze hebben het serieus genomen. En het is van mond tot mond gegaan en uiteindelijk kwam het zelfs bij de koning van Ninevé terecht. En die heeft bevel gegeven dat iedereen

zich van eten en drinken moest onthouden. En dat ze moesten roepen tot God.

Er is over de bekering van Ninevé al veel geschreven. Was dit bij al die mensen een waarachtige bekering? Wie zal het zeggen? Het is te vrezen van niet. De geschiedenis zegt ons dat de stad na verloop van tijd weer tot het oude leven is teruggekeerd. En Ninevé is ruim 100 jaar later alsnog verwoest.

Maar er zullen er onder hen ook geweest zijn bij wie er echt zaligmakende overtuigingen zijn geweest. Calvin zegt dat het Woord in Ninevé op een bijzondere wijze beslag heeft gelegd. En dat het wezen van de zaak ook daar aanwezig is geweest. En daar willen we onszelf dan maar op richten, en ons eigen leven eens gaan leggen naast de zaken die we van de mensen en de koning van Ninevé lezen.

De koning kwam van zijn troon, trok zijn koninklijke kleren uit, deed een juten zak aan en bedekte zich met as. En alle mensen moesten zijn voorbeeld volgen. Ze gingen in de rouw. Ze deden boete. Ze gingen vasten. Daarmee gaven ze aan dat de dingen van de wereld hun waarde hadden verloren.

Zo is het ook in de waarachtige bekering. Als je God kwijt bent, dan ben je nergens meer blij mee te maken. Dat wil niet zeggen dat je alles wegdoet. En dat je nooit meer hoeft te eten. Natuurlijk niet. Maar je ziet het betrekkelijk er van in. En je kunt er niet meer zo van genieten. Hoe kan een mens genieten als hij God kwijt is? En als het enige wat hij te verwachten heeft, de dood en het oordeel is?

En zo zien we hier in Ninevé de vrucht op de prediking van Jona. En wij gaan niet bepalen bij hoeveel mensen dat nu echt is geweest. Wij moeten er mee tot onszelf inkeren. En dan komt de vraag tot ons, wat de prediking nu in ons leven heeft uitgewerkt. Wij hebben zoveel meer gehoord dan de mensen van Ninevé. Die hadden maar één preek gehoord, en die was nog eenzijdig ook. Maar hoeveel preken hebben wij gehoord? En wij horen een veel rijkere boodschap. Niet alleen dat er een eeuwige omkering is, maar ook van die ene Naam die onder de hemel tot zaligheid is gegeven.

En wat doen we daar nu mee?

Ds. M.A. Kempeneers
www.bewaarhetpand.nl

Een nieuw seizoen

We staan weer aan het begin van een nieuw kerkelijk winterseizoen. Zondagsscholen verwelkomen de kinderen weer. Catechisaties zijn gestart. Belijdeniscatechisanten bereiden zich voor op het afleggen van openbare geloofsbelijdenis. Ambtsdragers maken zich op om huisbezoeken af te leggen. Clubs en verenigingen hebben de programma's klaar. Doordeweekse Bijbellezingen of Bijbelstudies staan op de agenda. Het is duidelijk: het nieuwe winterseizoen is aangebroken. Bron van zegen. Maar ook bron van zorg.

Bron van zorg

Om met dat laatste te beginnen. Kijkt iedereen in de gemeente, jong en oud, ambtsdrager en niet-ambtsdrager er zo verlangend naar uit? Verlangend om op zondag en doordeweeks elkaar te ontmoeten, de Schriften te openen en elkaar aan te sporen, te bemoedigen en te vertroosten? Helaas weten we wel beter. Er zijn er die afhaken. Zich niet laten zien. Niet trouw zijn. Geen interesse hebben. Druk met de zaken van alles wat achterblijft als we hier op aarde onze ogen voorgoed sluiten.

Er zijn er ook die wel meer zouden willen deelnemen aan allerlei activiteiten, maar de hectiek van het gezin, de last van studie of werk vraagt alle tijd en energie. Er zijn er ook die vanwege de ouderdom of de lichamelijke/mentale gezondheid het niet aankunnen om zich bij de anderen te voegen. Geschonden vertrouwen, gebroken verwachtingen en geknakte levens maken dat soms onmogelijk, hoe graag je ook zou willen.

Een nieuw winterseizoen. Bron van zorg. En van spanning. Zeker gezien het achterliggende seizoen, waarin zoveel activiteiten niet of beperkt konden doorgaan vanwege het Coronavirus. Hoe zal het nu verlopen? Zullen geplande activiteiten kunnen doorgaan?

Zullen discussies over nut en noodzaak van testen, vaccinaties en overheidsregels zorgen voor hete hoofden en koude harten, in plaats dat er door het werk van Gods Geest harten in brand komen staan, omdat Christus spreekt op de levensweg en de Schriften opent?

Een nieuw winterseizoen. Bron van allerlei zorg. Zullen kerkenraden op sterkte kunnen blijven, zodat als er broeders terugtreden, anderen hun plaats innemen; mannen die vol zijn van de Heilige Geest, door God Zelf geroepen en bekwaam gemaakt? Zullen er Aärons en Hurs zijn in het midden van de gemeente? En als een eigen herder en leraar wordt gemist, zal de HEERE daarin genadig willen voorzien?

Een nieuw winterseizoen. Bron van zorg. Om maar niet verder in te gaan op alle zorgen over het bredere kerkelijke leven, de politieke chaos, allerlei maatschappelijke ontwikkelingen en ontzettende gebeurtenissen in deze wereld.

Bron van zegen

Wat een zegen is het dat we aan het begin van een nieuw winterseizoen elkaar mogen wijzen op Hém, waarvan Guido de Brès, de opsteller van de Nederlandse Geloofsbelijdenis, het zei in zijn dencel: *"We hebben een Koning, die ons tot het laatste uur zal bijstaan."* Deze Koning van de Kerk, deze Bewaarder van Israël, slaapt, noch sluimert. En Hij heeft Zijn Kerk een unieke schat gegeven. Een kostbaar pand. Het Boek der Boeken. Waarin Zijn machtige beloftes als kroonjuwelen liggen opgestapeld. Beloftes van troost voor treurigen. Van hulp voor hulpelozen. Van redding voor verlorenen. Van genade voor schulden. Beloften, die in Christus Jezus ja en Amen zijn.

Het is deze Koning van de Kerk, Die het ook aan het begin van dit nieuwe winterseizoen zegt:

"Onderzoekt de Schriften, want gij meent in dezelve het eeuwige leven te hebben; en die zijn het, die van Mij getuigen."

Daarom is een winterseizoen waarin op allerlei wijze de Schriften worden geopend, zo'n bron van zegen. Omdat we daarin de Weg, de Waarheid en het Leven krijgen aangewezen. De HEERE daarin verzekert dat Hij de Almachtige en de Alwetende is. Een zeer overvloedige Fontein van alle goed, zoals Guido de Brès zo treffend heeft verwoord.

Een nieuw winterseizoen. Bron van zegen. Omdat God in Zijn Woord onderstreept dat midden in een wereld vol verwarring Hij Dezelfde is en blijft. En dat alle zorgen Hem niet overvallen. Hij niet wordt verrast door allerlei onverwachte gebeurtenissen in kerk en wereld. Hij heeft het Zelf gezegd (Matth. 24:6): *"Wordt niet verschrikt, want al die dingen moeten geschieden, maar nog is het einde niet."*

Daarom spoort de Koning van de Kerk aan tot volharding (Matth. 24:13): *"Maar wie volharden zal tot het einde, die zal zalig worden."* Want het Evangelie van Zijn Koninkrijk zal in de hele wereld gepredikt worden. En zo is een nieuw winterseizoen waarin Gods Evangelie centraal mag staan een bron van zegen. Omdat in deze duistere wereld waarin velen verstoken zijn van het Licht en wereldwijd veel vervolgte christenen al onze mogelijkheden moeten ontberen, de Koning Zelf nog weer het Woord neemt (Matth. 28:20): *"En zie, Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld."*

Ds. W.L. van der Staaij

Dordtse Leerregels

Gaat het gesprek over de Dordtse Leerregels, dan komen de tongen los. Dat is in het verleden ook het geval geweest. Maar nu is het sterker. Er zijn gemeentes, dominees en kerkenraadsleden die de Leerregels wel niet schrappen, maar in de praktijk gaan zij er wel aan voorbij. Het zijn Leerregels die twist en verwijdering oproepen. Denk aan het schrijven over de uitverkiezing en het aanbod van genade. Het staat vast dat een belijdenis nodig is. Dit betreft alle gemeenten. De woorden van de Apostolische geloofsbelijdenis worden elke zondag uitgesproken. Wij Christelijk Gereformeerden handhaven en belijden de Drie Formulieren van Enigheid. We weten wat er gebeurd is op de Nationale Synode van Dordrecht, 1618- 1619. De Arminianen hadden een stuk opgesteld dat op vijf belangrijke punten afweek van de Gereformeerde belijdenis. Er werd geleerd: 1.De verkiezing geschiedt op grond van een vooruitgezien geloof. 2.De verzoening door Christus is algemeen. 3.De mens gehoorzaamt uit vrije keuze aan Gods roeping. 4.De genade is wederstandelijk. 5.Gods genade is verliesbaar. Daartegenover werd de triomf van Gods genade in Dordt bemerkt en beleden. In de Leerregels van Dordrecht komt aan de orde: 1.De Goddelijke verkiezing en verwerping. 2.De dood van Christus en de verlossing der mensen door Hem. 3 en 4. 's Mensen verdorvenheid en bekering tot God en de manier daarvan. 5.De volharding der heiligen. Door de Dordtse Synode werden aan de Leerregels pastorale woorden toegevoegd. Met overtuiging, met zekerheid werd beleden dat al haar leeruitspraken aan Gods Woord ontleend zijn en met de belijdenis van de Gereformeerde Kerken overeenstemmen. Er werd stelling genomen tegen allerlei lasterlijke beschouwingen. De leer der predestinatie maakt God niet tot een auteur van de zonde! Alle dienaren van het Evangelie worden vermaand om deze leer Godvruchtig voor te dragen en te richten tot Gods eer, heiligheid des levens en vertroosting voor de verslagen gemoederen en om Schriftuurlijk en naar de regel des geloofs te preken en zich te onthouden van elke manier van spreken die de kerken van de rechte zin der Schrift kan afbrengen en oorzaak kan geven om de leer der Gereformeerde Kerken te beschimpen of te lasteren. De Kerken hadden zich ervan te vergewissen of haar predikanten bereid waren om zich aan de gezonde leer te houden. Daarom moesten de Leerregels ook ondertekend worden. Degenen die dit weigerden verloren hun ambt. Er werd gewaakt voor de leer der waarheid die naar de Godzaligheid is. Instemming met de Dordtse Leerregels behoren de Kerken onvoorwaardelijk van de ambtsdragers te eisen. De Leerregels hebben hetzelfde kerkelijk gezag als de Nederlandse Geloofsbelijdenis en de Heidelbergse Catechismus. Als het goed is wordt de belijdenis van harte ondertekend. De band aan de belijdenis spreekt in belijden en beleven. Werd dit vandaag maar meer gehoord en beleefd. Het is erg wanneer

de Heere moet zeggen: Dit volk eert Mij met de lippen, maar hun hart houdt zich verre van Mij. Matth. 15:8. Het mag niet vergeten worden dat wij het derde Gereformeerde belijdenisgeschrift te danken hebben aan de Synode van Dordrecht, 1618- 1619. Ik las bij prof. van Genderen: We kunnen niet dankbaar genoeg zijn voor de kloeke belijdenis van de vrije genade Gods. Ook in de strijd van onze dagen blijkt dat zij nog zeer actueel is. Opvallend is dat in de Leerregels niet de taal van de theologische wetenschap gesproken wordt, maar de geloofstaal van de Kerk. Men heeft in Dordrecht geluisterd naar het woord van de preses ds. Bogerman. Met nadruk zei hij: de zaken moeten eenvoudig worden voorgesteld. Discussies en besluiten behoren te geschieden tot stichting van de Nederlandse Kerken. De Leerregels zijn niet schools, maar praktisch. Gods genade heeft in de Leerregels het eerste en het laatste woord. In de Leerregels is de zalving van de Heilige Geest en de warmte van de liefde, aldus prof. Van der Schuit. In de Dordtse Leerregels wordt pastoraal gesproken als het gaat over verkiezing en verwerping. Gods besluiten zijn naar recht en getrouw. We lezen algemene woorden en heel persoonlijke woorden. Een algemeen woord is: Wendt u naar Mij toe en wordt behouden alle gij einden der aarde, want ik ben God en niemand meer. Jes. 45:22. Zie ook Jes. 55:6.

Een direct en persoonlijk woord is: Die gezond zijn hebben de medicijnmeester niet van node, maar die ziek zijn. Matth. 9:12. Lees de gerichte, heilvolle woorden van de Bergrede, Matth. 5. Lerende sprak Jezus tot Zijn discipelen. Welk een hartelijke leiding geven de Dordtse Leerregels. Denk aan hoofdstuk 1 artikel 16. Er is trap en mate in de verzekering. Er is kennis van de overblijfselen van de inwonende zonde. Er is aanvechting en verzoeking van de doods-vijanden: satan, wereld en eigen vlees. Die vijanden blijven strijden. Het leven der genade kan vergeleken worden met zeewater dat altijd in beweging is. Mede door de wind zijn er woeste, krachtige baren en de gevolgen daarvan. Denk aan de uitroep van de discipelen: Meester, Meester, wij vergaan. Maar op de levenszee is vergaan uitgesloten. Jezus zegt: Ik geef Mijn schapen het eeuwige leven. Zij zullen niet verloren gaan in eeuwigheid. Herkennen wij hierin ons levensbeeld? Of bent u nog zonder geestelijk leven?

ds. M.C. Tanis

HEILSORDE (2)

In het vorige artikel merkte ik op dat preken uit het verleden meer bekendheid en affiniteit toonden met de heilsorde.

Ik wil dat nu wat nader uitwerken en verklaren. Laat ik het praktisch houden. Ik noem voor het gemak de schakels nog eens: roeping, wedergeboorte, bekering, geloof, rechtvaardiging en heiliging. Ik begin met een vraag: welke van deze onderdelen staat bij u het meest centraal? Of ook: kunt u elk van deze delen een plaats geven in uw persoonlijke beleving? Zelfs als u zou zeggen geen beleving te kennen, is dan toch de roeping voor u wel zeker van betekenis.

Ik sla de plank niet ver mis, als ik zeg, wat ik reeds benoemde, dat het geloof voor velen een dominante plaats inneemt, met enige veronachtzaming van de overige delen. Daar kan de prediking debet aan zijn. Ik denk aan de breedte van onze kerken. Hoe is dat bij u? Je kunt je toch zulke vragen goed indenken. Wat betekent bijvoorbeeld de rechtvaardiging voor u? Dit is geen dogmatische, maar een persoonlijke zaak.

Het is goed om u deze vraag na aan het hart te leggen. Ik loop de verschillende stadia langs. Misschien leeft u sterk bij de vraag of de roeping in uw leven wel echt van God is. Roept de Heere mij wel, bedoelt Hij mij wel? Die vraag is wel belangrijk, maar er is wel veel meer dat aandacht verdient. U kunt met de roeping alleen niet zalig worden.

Het kan ook voorkomen dat vooral de wedergeboorte veel overmatige aandacht krijgt. Het zijn zeker wel belangrijke overwegingen. Ben ik wel wedergeboren? Kan ik een begin aanwijzen in mijn leven? Ben ik zelf begonnen of was het de Heere Die mij zocht? Zulke vragen kunnen er op wijzen dat we in de kindergeboorte zijn blijven steken (Hos.13:3). Een kind dat geboren is, moet groei vertonen. Er moet een opwassen in de genade komen. Zo kan te veel aandacht wijzen op traagheid van hart. Maar wij horen in deze dagen minder spreken over de wedergeboorte dan voorheen. In dat geval beseffen we niet dat er wel een wonder met de mens moet gebeuren. Als u of jij hieraan voorbij zou leven, zou er een geloof kunnen ontstaan dat geen grond en fundament heeft. Dan zouden we een Nicodemus kunnen worden, die veel vroomheid had, maar geen echt geloof.

Ook de bekering kan te lijden hebben onder eenzijdige beschouwingen. Er is een tijd geweest dat van velen de opmerking werd gehoord dat een mens bekeerd moet worden. Daar bleef het dan vaak bij. Zeer tot schade van werkelijk geestelijk leven. Immers, bekering is meestal in Gods Woord een bevel. De genoemde uitdrukking getuigt van lijdelijk denken. Overigens kunnen we voor deze tijd wel stellen dat de bekering soms niet aan de orde komt. Bedenk dan echter wel, dat ook Christus de eis van bekering sterk beklemtoonde. Er zijn twee woorden voor bekering in Gods Woord: het kan betekenen: berouw hebben, maar ook terugkeren, wederkeren. In Duitse schriftgetrouwe preken liggen sterkere accenten op boete. Dat heeft ongetwijfeld te maken met invloeden van Luther. Maar het doordenken van de heilsordelijke lijnen is nodig om ook boete en

bekering duidelijker gestalte te geven. Geloof zonder bekering is een vogel met slechts een vleugel.

Over het geloof merkte ik al op, dat dit in onze dagen naar mijn waarneming centraal wordt gesteld. U kunt zich voorstellen dat dit schadelijk is, als het ten koste gaat van andere schakels. Geloof zonder meer kan makkelijk ontaarden in een tijdgeloof of een wondergeloof. Als het los wordt aangeboden, zonder bijvoorbeeld accenten vanuit de rechtvaardiging, missen we het accent van de Catechismus, dat het gaat om een wáár geloof. Bij al deze onderwerpen is het nodig onderscheidenlijk te werk te gaan. Dat geldt net zo goed voor de bekering. Geloof zonder bekering weet wel van de beloften, maar niet van de bevelen van de Heere. Het kan doen denken aan het tweetal dat Christen (Bunyan) ontmoette en die hem vertelden dat zij over de muur geklommen waren.

U ziet dat het overwegen van het gehele spoor van deze schakels ons kan behoeden voor ontsporingen. Dat geldt ook als we het hebben over de rechtvaardiging. Het is opmerkelijk dat ook hier een duidelijk verschil optreedt met het verleden. Zondag 23 gold als meetlat en ijkpunt voor een getrouwe prediking. Ook Luther legde vooral veel nadruk op deze zaak. In overtrokken zin kon de nadruk vaak gelegd worden op de rechtvaardiging in de vierschaar der consciëntie. Deze term wijst op een sterk accent op de persoonlijke beleving. Zeker kwam het voor dat mensen daarvan duidelijk konden spreken. De zegen ervan is dat het bewustzijn en het geweten hierin werden betrokken. Maar men ging te ver als dit werd voorgesteld als een eis die voor elk van Gods kinderen in die mate gold. Het werkte een zekere afwachting houding in de hand. Was de "grote zaak" er niet, dan miste men nog alles. Maar is deze zaak nu niet te veel op de achtergrond geraakt? Licht in de rechtvaardiging niet de wezenlijke kracht van het geloof? Het kan vervluchtigen tot een gevoel dat Jezus voor onze zonden gestorven is. Dat is toch wel een verdunning van het robuuste geloof dat in Gods Woord ons wordt voorgesteld. Vraag het u maar af: Bent u gerechtvaardigd? U kent de grondige beschrijving ervan in zondag 23. Lees het maar na. Als u deze taal niet verstaat, mist u een grondige overtuiging. Dan heeft de Heere heel veel meer om u te geven. Het verband tenslotte tussen de rechtvaardiging en de heiliging heeft in de kerkgeschiedenis grote kortsluitingen veroorzaakt. Wie eenmaal kon spreken van rechtvaardiging, kon zo maar komen tot verwaarlozing van een heilig leven. De rechtvaardiging was het een en het al. Anderzijds kan men komen tot een wettische heiligmaking. Het komt dan niet op uit het werk van de Heere, maar het is de neiging van de natuurlijke mens om goed te willen leven. Houd de eerder gestelde vraag nog eens vast: Hoe functioneert deze orde in uw leven?

Lezen in de brief aan de Hebreeënen (15)

De schrijver van de brief aan de Hebreeënen vond het nodig een scherpe waarschuwing te laten horen. Gericht tot christenen die de Heilige Geest deelachtig waren geworden, en die het goede Woord en de krachten van de nieuwe bedeling hadden gesmaakt. De apostel roept hen op om toch te volharden in het ware geloof. Want zo niet – dan brengen ze zichzelf in het allergrootste gevaar. Dan is het onmogelijk hen “wederom te vernieuwen tot bekering...” [6: 4-6].

Voordat hij verder schrijft, neemt de schrijver een beeld uit de akkerbouw [6: 7, 8]. Bedoeld opnieuw als een waarschuwing die aan duidelijkheid niets te wensen overlaat. Twee mogelijkheden zijn er. De aarde, die de regen indrinkt en die nuttig gewas voortbrengt voor de boer die zijn akker heeft bewerkt, die ontvangt zegen van God. Maar tegenover de gewas opleverende akker staat het land dat distels en doorns voortbrengt. Zo’n stuk land is verwerpelijk. Boven zo’n akker hangt de vloek en het oordeel van de verbranding. Een aangrijpende vergelijking. Het is een waarschuwing aan de christelijke gemeente van die dagen – maar niet minder die van heden. Een waarschuwing met het gewicht van de eeuwigheid.

Nu lezen we verder: het vervolg van dit hoofdstuk [6: 9-12]. Dat begint met het woordje “maar”. “Maar geliefden wij verzekeren ons van u betere dingen, en met de zaligheid gevoegd, hoewel wij alzo spreken.” Het is de enige keer in deze brief dat de apostel zijn lezers “geliefden” noemt. Na de strenge woorden die hij zojuist bezigde, en waarvan hij niets terug neemt, gaat hij verder in een andere toon. Ze moeten zijn ernstige vermaning niet beschouwen als zijn laatste woord. Hij zoekt niet hun verderf, maar juist hun behoud. Het is juist vanwege zijn hartelijke bewogenheid met hen dat hij hen zo scherp terechtwees. Want wat zou het verschrikkelijk zijn als ze zouden volharden in onbekeerlijkheid en ongeloof, en dat ze verloren zouden gaan. Maar hij weet ook andere dingen van hen te zeggen. Betere dingen, die hij niet ongenoemd wil laten.

Wanneer we de verzen 10, 11 en 12 van hoofdstuk 6 lezen, vallen ons drie woorden op. Een trits van woorden die we ook van andere plaatsen uit de brieven kennen. Het zijn “liefde” [10], “hoop” [11] en “geloof” [12]. Als Paulus zijn eerste brief aan de Thessalonicenzen begint, schrijft hij: “Wij danken God altijd over u allen, uwer gedachtig zijnde in onze gebeden, zonder ophouden denkende het werk van uw geloof, en de arbeid der liefde en de verdraagzaamheid der hoop op onze Heere Jezus Christus, voor onze God en Vader.” Geloof, hoop en liefde, “de drie gezellinnen op de pelgrimsreis” [G. Wisse]. Wat van de gemeente in Thessalonica geldt, mag kennelijk ook in meerdere of mindere mate opgemerkt worden bij de lezers van deze Hebreeënbrief. De apostel wijst

op hun arbeid der liefde, en wenst hun toe de beoefeningen van de volle verzekerdheid der hoop en dat zij door geloof en lankmoedigheid de belofte van de Heere zullen beërven.

Voor het heden heeft de schrijver zorg over de gemeente van de Hebreeënen. Maar hij weet dat het in het verleden anders was. Daar herinnert hij aan. Hij wijst hen erop dat de Heere dat ook niet vergeten is. Hun liefdevolle moeite die ze aan de Naam en de dienst van de Heere bewezen hebben [10]. En ze doen het tot op de dag van vandaag toe. Zou de apostel bedoelen, wat hij in 10: 32-34 nadrukkelijker zegt? In vorige tijden, toen ze leefden onder het licht van Gods genade, toen hebben ze veel strijd en lijden verdragen. Door smaadheid en verdrukkingen waren ze een schouwspel voor de wereld geworden. Maar juist toen betoonden ze liefde en hulp, ook aan hemzelf. Dat alles deden ze doordat ze leefden in het besef van “een beter en blijvend goed in de hemelen” [10: 34]. “God is niet onrechtvaardig dat Hij uw werk zou vergeten” [6: 10].

Dat werk der liefde van toen geeft de apostel aanleiding om te bepleiten dat Gods kinderen heden in dat spoor verder gaan. Ze zijn toch onlosmakelijk: geloof, hoop en liefde?! Waar de ware liefdesbeoefening is, daar kunnen geloof en hoop toch niet ontbreken?! Welnu, hij verlangt ernaar – en spreekt dat ook uit – dat ieder van hen dezelfde ijver betoont, met het oog op de volle verzekerdheid van de hoop, tot het einde toe [6: 11]. Het is een aansporing die we op tal van plaatsen in deze Hebreeënbrief tegenkomen. Waar de Heere Zijn genade gaf, daar moet het leven van Zijn kinderen dat ook tonen, namelijk dat ze leven naar die hoge stand. In de wetenschap dat Hij die een goed werk in hen begon, dat ook zal voleindigen tot op Zijn dag. Later in deze brief zal de apostel hen daartoe aansporen, “ziende op de overste Leidsman en Voleinder des geloofs” [12: 2]. Hijzelf ging hen daarin voor. Hij heeft het kruis gedragen en de schande veracht, en is nu gezeten aan de rechterhand van de troon van God. Geeft dat geen moed tot volharding? Daar past toch niet bij om traag en ingezonken te zijn? Maar integendeel, dat ze navolgers zijn van hen “die door geloof en lankmoedigheid de beloften beërven...” [6: 12].

En nu het woord “belofte” gevallen is, weet de schrijver – geleid door de Heilige Geest – daarover nog wel het een en ander te schrijven. Zijn pen is die van een vaardig schrijver. Met lessen voor toen en heden.

Ds. J.M.J. Kieviet

JONGEREN EN CATECHISATIE

In De Wekker van 15 oktober 1954 schreef prof. L.H. van der Meiden onderstaande brief aan de jongeren over de catechisaties. Ik heb enkele taalkundige aanpassingen gedaan met het oog op de leesbaarheid. Ook al verraaft dit artikel dan nog steeds dat het al wat langer geleden geschreven werd, het is de moeite waard om het in 2021 opnieuw onder de aandacht te brengen van onze jongeren, ouders en ambtsdragers.

| ds. A.J.T. Ruis

Christus is de grote Catecheet

De tijd is weer aangebroken dat de catechisaties worden begonnen. Dit is een hoogst belangrijke zaak. Dat stemmen wij allen grif toe. Maar in de praktijk van het leven komt dit maar erg sober uit. In het catechiseren zien wij een functioneren van het profetisch ambt van Christus. Hij is de grote Catecheet.

Wie het catechiseren goed verstaat, weet dat Christus als Profeet in Zijn kerk werkzaam is. Nu doet de Heere Christus dat door organen. Maar ook dat moet goed worden verstaan. Het gaat om de jongeren. Wij wijzen nu niet op het doel van de catechese en evenmin op andere zaken; wij wijzen slechts in het algemeen op dit werk dat weer begint. Het gaat om de jongeren. Die jongeren staan onder toezicht, enz. Die jongeren zijn er en die jongeren moeten ook beseffen dat zij in dat catechiseren betrokken zijn. Zij moeten dat ook op de catechisatie voelen. Het catechiseren is maar geen noodzakelijk kwaad, waaraan de catechisanten, meer of minder gewillig, onderworpen zijn, maar het is een, nee, het grootste levensbelang van de jongeren. Het gaat om jullie zaak; om de heiligste zaak.

Onder het oog van Jezus

Jongeren, de grote Profeet catechiseert door middel van anderen: ouders, een ouderling of een predikant. Maar jullie moeten goed beseffen, dat de Christus als Profeet hier allereerst aan het woord is. Hij

komt tot jullie! Hij heeft een boodschap voor jullie! Hij wil je ziel bewerken ten leven!

Kom dus biddend naar de catechisatie, jongeren. Zet je eerbiedig en vol verlangen onder het Woord van God dat door de catecheet ook dan wordt bediend. Legt je ziel maar bloot voor Hem, vraag steeds of de Heere je wil onderwijzen ten leven. Zeg niet: 'ik begrijp het niet', maar vraag 'dat Uw Geest mij ware wijsheid leer'. Laat het maar diep tot jullie doordringen dat je ook als jongeren kunt sterven en wederbarende genade nodig hebt om te delen in het eeuwige leven. Wie zo naar de catechisatie gaat en zo onder het catechiseren verkeert, zal zich eerbiedig gedragen, vol belangstelling luisteren en steeds sterker verlangen naar het volgende catechisatieuur. Jongeren, onthoud dus voor altijd, dat je op de catechisatie onder het oog van Jezus verkeert.

Vragen leren

Nu is er nog een tweede punt waar we op willen wijzen, jongeren. Jullie ontvangen een opdracht, wel klein in omvang, maar van grote betekenis in wezen. Die opdracht vinden velen vervelend. Zij houden niet van 'vragen leren' (zoals het, heel ongunstig uitgedrukt, gezegd wordt). Men doet liefst niets voor de catechisatie. Hoe komt dat? Hebben jullie helemaal geen belang bij de hemelse dingen? Raakt het jullie niet wat Christus onderwijst? Hebben jullie helemaal geen geestelijke vragen en missen jullie alle geestelijke behoeften, zelfs in de algemene zin van het woord? Dan is dit heel erg. Dan zal straks een groot deel van de kerk afvallen en overlopen naar het kamp van de vijand. Vinden jullie dat niet erg, jongeren?

Zeker, er zullen onder jullie leerlingen zijn die trouw de opdracht vervullen. Zij leren graag wat opgegeven is. Maar dat is voor hen

niet voldoende. Zij denken er over na; zij overdenken, op eenvoudige wijze, de inhoud. Zij vragen zich af, wat dit hen wil zeggen en zij komen op eenvoudige en eerbiedige wijze met vragen naar hun catecheet.

Blijven bidden

En dan is er nog iets, jongeren: bidden jullie ook vóór je naar de catechisatie gaat? Je bidt voor het eten, voordat je gaat slapen, voordat je naar de kerk gaat, als het goed is. Bid je niet voordat je naar de catechisatie gaat en voordat je aan je catechisatiewerk thuis begint? Toch moet je dit eens onthouden. Bid voor je zelf, voor de andere catechisanten en voor de catecheet. Bid vooral om Gods zegen. Je moet blijven bidden totdat je de Heere Jezus Zelf op de catechisatie hebt ontmoet, hebt leren kennen en in Hem hebt leren geloven. En wanneer dat echt geleerd wordt, zullen jullie de catechisatie bijzonder lief leren krijgen. Deze zaken raken al de catechisanten.

Een brief van een moeder

Eens las ik een brief van een moeder. Zij was in haar jeugd naar een christelijke school gegaan en haar leraar had het belang van zijn leerlingen in elk opzicht goed in het oog. Toch stond voor hem het hoogste: de jongeren moeten Jezus Leren kennen. Hij bad er steeds om, wees er voortdurend op, hield de jongeren dit dag aan dag voor. En die moeder schreef: 'ook mij tot eeuwige zegen'. Laat het zo zijn op de catechisatie, jongeren. God geve dat velen, dat allen leren: de catechisatie is ook mij tot eeuwige zegen geworden. Begin dus goed en volhard door genade.

Wijlen prof. L.H. v.d. Meiden

Had Salomo een nieuw hart?

Met dank voor twee mooie vragen van een trouwe lezer uit Urk, ga ik nu eerst een andere vraag beantwoorden, namelijk een vraag over koning Salomo.

Naar aanleiding van een preek over koning Salomo werd mij de vraag gesteld of Salomo wel echt een kind van God was. Iemand die zo leefde als hij zou bij ons bijvoorbeeld nooit aan het Avondmaal mogen, toch? Een prachtige vraag hoor, en het geeft gelegenheid om op de meest belangrijke dingen in te gaan.

Toen de Heere aan Salomo verscheen in Gibeon (1 Koningen 3) vroeg de Heere aan Salomo: Begeer wat Ik u geven zal. Toen heeft Salomo gevraagd om een verstandig hart. En dat heeft hij toen van God gekregen. De Heere zei: Ik heb u een wijs en verstandig hart gegeven. Maar even later lees je van hem dat hij veel vreemde vrouwen lief had en afgoden ging dienen! Hoe kan dat? Dat is toch helemaal niet verstandig? Had hij toen geen nieuw hart meer? Maar dat kan toch niet?

Het eerste waar je op moet letten is dat je bij het wijze hart dat Salomo vroeg en van de Heere kreeg niet aan een nieuw hart moet denken. Want dat had Salomo al. Er staat in hetzelfde hoofdstuk waarin God aan Salomo vraagt wat hij hebben wil dat hij de Heere lief had. Daaraan kun je bij iemand zien dat hij of zij een nieuw hart heeft. Salomo mocht de Heere al op jonge leeftijd liefhebben en vrezen. Het eerste wat wij van Salomo lezen is dat de Heere hem lief had, 2 Samuel 12:24. Wat ben je gelukkig als je een nieuw hart mag hebben. En daar mogen wij ook om vragen. Daar moeten wij ook om vragen. Dan ben je een kind van God.

Weet je waaraan je nog meer kon zien bij Salomo dat hij een nieuw hart had? Hij vond zichzelf maar een kleine jongen toen hij koning werd. Hij zei niet: o dat kan ik wel! Maar hij dacht: ik kan geen goede koning zijn. Want ik moet ook rechter zijn. Er kunnen zoveel moeilijke en ingewikkelde dingen gebeuren in het leven! En ik heb een groot volk. Daarom vroeg hij om een wijs en verstandig hart.

Iemand met een nieuw hart vraagt aan de Heere om een wijs hart. De bijbel zegt dat als we wijsheid nodig hebben, als we een beslissing moeten nemen en we weten niet goed wat we doen moeten, dat we dat dan aan de Heere moeten vragen, Jakobus 1:5.

Salomo kreeg dus een wijs hart om het volk Israel op een verstandige manier te besturen en te regeren. Dat hij wijs werd blijkt duidelijk uit de geschiedenis van de twee vrouwen, die met een dood en een levend kind tot de koning gingen.

Maar in veel andere opzichten heeft Salomo helemaal niet wijs gehandeld. Bijvoorbeeld wat zijn huwelijk betreft. Om te beginnen trouwde hij met een heidense vrouw, de dochter van de egyptische farao. Dat was al verkeerd. Dat mocht niet van de Heere. Een heidense vrouw zou voor een israelitische man een strik kunnen zijn. Lees dat maar na in Jozua 23:11-13.

Ik ga even voorbij aan het huwelijk tussen Jozef en een egyptische vrouw. Dat heeft te maken met de

bijzondere eer en verhoging, waarmee de farao Jozef wilde vereren. Jozef heeft het bovendien bij die ene vrouw gelaten en Salomo kreeg er maar niet genoeg van! Bovendien kende koning Salomo de wet van God heel goed en kon hij weten dat hij niet met heidense vrouwen mocht trouwen. Salomo heeft dat nog wel aangevoeld, want zijn egyptische vrouw liet hij niet toe in de voor Salomo heilige Davidsstad, 2 Kron. 8:11.

Een vrouw kan heel veel invloed hebben. Dat is een zegen als die vrouw de Heere vreest. Maar als dat niet zo is kan er een hele verkeerde en zondige invloed van uitgaan. Al die vrouwen die Salomo erop nahield (dat mocht niet van de Heere hoor) namen hun afgoden mee. En Salomo hield nog van die heidense vrouwen ook. Hij liet dat zien in het knielen voor hun afgoden en het bouwen van tempels voor die afgoden! Dat is heel erg dwaas van Salomo geweest! Wat kan een kind van God, iemand met een nieuw hart dus, grote dwaasheid doen. Daar geeft de bijbel wel meer voorbeelden van. Maar die dwaasheid betekent niet dat Salomo geen nieuw hart had, of meer had. Eenmaal een kind van God, altijd een kind van God. Maar een kind van God kan dat niet ongestraft doen. Salomo haalde voor zichzelf en zijn rijk allerlei ellende en narigheid op de hals. De Heere zegt: Dan zal ik elk die dwaas en wrevelig overtreên, bezoeken met de roe en bittere tegenheên!

Maar weet je ook wat daar op volgt? Maar over hem Mijn gunst en goedheid nooit doen enden. Noch feilen in Mijn trouw, noch Mijn verbond ooit schenden! De Heere blijft getrouw. En als het goed is heeft Salomo van al die dwaasheid berouw gekregen. We weten niet wanneer hij bijvoorbeeld het sprekenboek heeft geschreven, maar daaruit blijkt dat hij toch wel wist wat de ware wijsheid is, namelijk de vreze des Heeren!

Toen de Heere hem een wijs hart gaf, had Salomo daarna altijd om die gave van wijsheid moeten vragen, in alles en altijd. Ik denk dat hij dat niet gedaan heeft. En dan gaat het fout. Dat is nu nog zo. Het is maar het beste in deze gevaarlijke wereld dikwijls je knieën voor de Heere te buigen en te vragen om wijsheid, bekering, een nieuw hart en bewaring. En om vergeving. Want elke zonde is dwaasheid.

Ten slotte: de Heere Jezus heeft op Golgotha de zonden van Gods kinderen gedragen. Ook de zonden van Salomo's grote dwaasheid. De Heere Jezus droeg de straf op de zonde. En daarom mag Salomo toch in de hemel zijn. Zo goed is de Heere.

ds. K. Hoefnagel

P E R S BERICHT

AUGUSTINUSAVONDEN IN ROTTERDAM-KRALINGEN

Komend winterseizoen wordt in de Jeruzalemkerk van Rotterdam-Kralingen Deo volente een aantal Augustinusavonden belegd. Tijdens deze woensdagavonden behandelt ds. A.J.T. Ruis telkens een volgend gedeelte uit de Belijdenissen van Augustinus. Daarbij worden voortdurend lijnen getrokken naar de Schrift, naar het geestelijke leven en naar de praktijk van iedere dag. De avonden, die beginnen om 19.45 uur, zijn vrij toegankelijk. De eerste avond is D.V. woensdag 29 september. Kijk voor meer informatie op www.cgkkralingen.nl/augustinus of mail naar ajtruis@klikesafe.nl.

Vindt u REFORMATORISCH onderwijs belangrijk? Beschikt u over de kwaliteiten om toezicht te houden op het gevoerde bestuur?

Dan maken we graag kennis met u.

Wij zoeken, vanwege statutair aftreden, per 1 januari 2022 een

LID RAAD VAN TOEZICHT voor het aandachtsveld Identiteit en Samenleving

Informatie

De voorzitter van de sollicitatiecommissie, ds. A.C. Uitslag, 06 200 375 59, informeert u graag over deze functie. Een uitgebreide advertentietekst kunt u vinden op www.pieterzandt.nl/vacatures.

Solliciteren

U kunt uw sollicitatiebrief en CV tot 12 oktober toesturen aan raadvantoezicht@pieterzandt.nl. De gesprekken vinden plaats op D.V. 28 oktober (middag/avond).

Pieter Zandt
scholengemeenschap

CGK ZAAMSLAG

Samenvatting bevestiging en intrede

Op 4 september jl. werd kandidaat S.M. Buth bevestigd tot predikant van de Chr. Geref.

Kerk in Zaamslag. De verkondiging in de dienst werd gedaan door ds. P.D.J. Buijs met de tekst uit Romeinen 10: 14 en

15 met als thema 'Preken in dienst van Gods Heilswerk'

De bevestiging volgens het Formulier werd gedaan door de emeritus predikant van de gemeente ds. H.H. de Haan.

Aan de handoplegging namen deel : Ds. H.H. de Haan, ds. P.D.J. Buijs, prof. dr. M.J.Kater, ds. A.D. Fokkema, ds. W.L. van der Staaij, ds. W.J. van Gent en ouderling J. Budding.

In zijn intrede preek bediende ds. S.M. Buth het Woord uit Johannes 1: 29 met als thema 'Een evangeliedienaar wijst Jezus aan'

Ds. S.M. Buth werd na de intrededienst toe gesproken door ds. A.D. Fokkema (namens de classis Middelburg), ds. J.B. Zippro (namens de Geref. Gemeente Terneuzen), dhr. M. Hamelink (namens de plaatselijke kerken Zaamslag) en ouderling M. de Putter (namens kerkenraad en gemeente van Zaamslag)

De dienst werd gehouden in het eigen kerkgebouw en werd door velen ook live gevolgd via een videoverbinding. De gemeente was vacant sinds de emeritering van ds. H.H. de Haan in november 2019.

BOEKBESPREKINGEN

Petrus Wittewrongel, Zelfverloochening, gebonden, 78 blz., € 5, Uitgave Landelijke Stichting ter bevordering van de Staatkundig Gereformeerde beginselen te Wijk en Aalburg, tel. 06-226266140, mail: inhetspoor@klksafe.nl, ook in de boekhandel verkrijgbaar. ISBN 978 90 77530 39 9.

BELJON
WESTERTERP

Maranatha

ZORGGROEP SIRJON

MANAGER ZORG

INSPIREREND, COACHEND EN RICHTINGGEVEND

ZIE BELJONWESTERTERP.NL | REF.NR R2726

STANDPLAATS: RIJSSSEN

Petrus Wittewrongel (1609-1662) was predikant in Amsterdam. Hij behoort tot de Nadere Reformatie. Het nu verschenen boekje is een deel van zijn standaardwerk voor een gereformeerde gezinsopvoeding en gezinsreformatie getiteld: *Oeconomia Christiana* of Christelijke huishouding. Wittewrongel beschrijft wat zelfverloochening is, hoe zelfverloochening beoefend wordt, hoe we kunnen weten of we zelfverloochening kennen en tenslotte onderstreept hij de noodzaak van de zelfverloochening.

*Zie het Lam Gods Dat de zonde der wereld weg-
neemt (Joh 1: 29B)*

Met deze woorden heeft ds. Buth j.l. 4 september intrede gedaan in onze gemeente nadat hij 's morgens in de dienst geleid door ds. P.D.J. Buijs in het ambt van predikant van de Christelijke Gereformeerde Kerk van Zaamslag is bevestigd.

Wij danken de Heere dat Hij ds. Buth en de gemeente bij elkaar heeft gebracht en bidden om de voortgang van Zijn werk door de ambtelijke bediening.

Langs deze weg wil de kerkenraad alle studenten, kandidaten, predikanten en ook onze oud-predikant ds. H.H. de Haan hartelijk bedanken voor het voorgaan in de afgelopen periode in Zaamslag.

*M. de Putter, preses
J.A. Verolme, scriba*

VAN STAVEREN
begrafenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begrafenissen

Vraag vrijblijvend het boekje
"Mijn Laatste Wens".

www.vanstaverenbegravenissen.nl
info@vanstaverenbegravenissen.nl

Van de redactie

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen D.V. donderdag 7 oktober 2021. Kopij graag binnen donderdag 23 september 2021.

Zaamslag

Ds. Buth mag nu de gemeente van Zaamslag als predikant gaan dienen. We wensen hem en zijn gezin, samen met de kerkenraad en de gemeente van harte Gods zegen toe.

Een nieuw seizoen

Het winterwerk mag beginnen of is al begonnen. We hopen en bidden dat dit werk niet verstoord zal worden door toename van de corona- besmettingen. De Heere zegene alles wat in de komende tijd gedaan mag worden in de gemeenten.

CBB

'Bewaar het Pand' is voor mensen met een leesbeperking beschikbaar bij de CBB (Chr. Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden). Tel. 0341-565499, e-mail info@cbb.nl

AvH

Colofon

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting **Bewaar het Pand**.

ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. A. van Heteren,

Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978

E a.vanheteren@kliksafe.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116

E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.

Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 29,00,- per jaar.

Abonnementsprijs Verenigde Staten en Canada \$ 34,-per jaar.

Advertentietarieven op aanvraag.

Contactadres Canada:

D. Kleinjan Tel. 905-627-8556

mail: bewaarhetpand@hotmail.com

Abonnementen lopen van 1 januari t/m 31 december.

Een abonnement kan op elk moment ingaan en moet uiterlijk 1 december schriftelijk of per e-mail worden opgezegd.

D.V. 6 tot en met
13 november 2021

Tijdens de Week van het Leven willen we aandacht vragen voor de bescherming van ongeboren kinderen en laten zien welke liefdevolle hulp er is voor vrouwen die onbedoeld zwanger zijn.

MAAK DE CAMPAGNE MOGELIJK!

Bekijk de mogelijke
campagnes op
weekvanhetleven.nl en
stem op jouw favoriet!

weekvanhetleven.nl

**Doe een gift op weekvanhetleven.nl
en ontvang deel 1 van het eBook
Liefde doet leven én meer cadeau!**

of maak een gift over naar NL07 RABO 0382 2947 77
t.n.v. Stichting Platform Zorg voor Leven

Namens de allerkleinsten en hun moeders: hartelijk dank!

Diederik van Dijk,
Voorzitter Platform Zorg voor Leven

scan de code en doneer →

De Week van het Leven wordt onder verantwoordelijkheid van Platform Zorg voor Leven georganiseerd door de NPV - Zorg voor het leven, Schreeuw om Leven, de ChristenUnie, de SGP, de RMU en de Pater Koopman Stichting, met steun van heel veel organisaties, bedrijven en personen die het leven een warm hart toedragen. Kijk op de website voor alle vrienden voor het leven.